

Sþ.

634. Tillaga til þingsályktunar

um herstöðvamálið.

Flm.: Hermann Jónasson.

Alþingi ályktar að leggja fyrir ríkisstjórnina að gefa nú þegar nákvæma skýrslu á opnum þingfundum um hvað liður hinu svonefnda herstöðvamáli. Skal ríkisstjórnin jafnframt leggja fyrir Alþingi öll símskeyti og bréf, sem farið hafa milli hennar og fulltrúa erlendra ríkja um mál þetta, og einnig þau símskeyti og bréf um sama mál, sem farið hafa milli hennar og fulltrúa Íslands erlendis.

Greinargerð.

Sú leynd, er ríkisstjórnin heldur yfir svonefndu herstöðvamáli, er með öllu ósæmandi og óþolandri fyrir lýðræðispjóð. Hvað leynd þessari veldur, er landsmönnum ráðgáta, þar sem vitað er og yfir lýst af ríkisstjórninni, að stjórn Bandaríkjanna hefur fallizt á fyrir löngu síðan, að birt verði opinber tilkynning um málið hér á landi og í Bandaríkjunum samtímis. — Það, sem íslenzka þjóðin fær að vita um mál þetta, eru margvislegar lausasögur og fregnar birtar í útvarpi og blöðum í ýmsum löndum, austur í Rússlandi, á Norðurlöndum, í Bandaríkjunum og viðar. Fréttir þessar eru, eins og oft vill verða, aði mótsagnakenndar og því útilokað, að þjóðin geti af þeim myndað sér rökstudda skoðun á því, hversu málini er háttáð. Ýmsir íslenzkir þingmenn hafa flutt ræður og fyrirlestra um herstöðvamálið, og flest íslenzk blöð hafa og talsvert um það ritað. Í þeim frásögnum gætir og hinna sömu mótsagna og flest á huldu um það, hvað satt er og hvað gert hefur verið í málinu og hvar því er nú komið.

Sú yfirborðsvitneskja, sem þjóðin fær á þennan hátt, er því alls kostar ófullnægjandi. — Það verður að teljast alveg ósæmandi, að þjóðin þurfi með þessu móti að tína saman mismunandi áreiðanlega fréttamola viðsvegar að um stærsta og þýðingarmesta mál hennar, sem nú er á döfinni. Hún á réttlætiskröfu á því, meðan hér ríkir lýðræði, að fá nákvæma skýrslu um atburðina frá ríkisstjórninni sjálfri. Pörfin á því, að leyndin, sem hvílt hefur yfir málinu, sé rofin, er og knýandi af enn öðrum ástæðum. Vegna hulunnar, sem yfir það hefur verið dregin, hafa margs konar hvíksögur og getgátur farið dagvaxandi. Sum dagblöðin hafa meira að segja hvað eftir annað gefið í skyn, — og meira en það —, að leynilegir samningar hafi þegar verið undirbúnir eða jafnvel gerðir um suma þætti máls þessa.

Tækifærið hefur og verið notað, vegna leyndarinnar, til þess að bera menn og heila flokka getsökum og gera þeim upp stefnu og skoðanir í herstöðvamálinu eftir eigin geðþóttu. Hins vegar er mönnum varnað að ræða það og halda uppi vörnum gegn þessum árásum, sökum þess að það, sem landsmenn vita um málið af réttum heimildum, er takmarkað enn sem komið er og óvist, hvað leyfilegt er að segja um það, þar sem ríkisstjórnin hefur enn aldrei fengizt til að ræða það nema sem trúnaðarmál.

Ég tel, að þessi rök ættu að nægja til þess að sanna mönnum það, að eftir þessa málsmeðferð er það eitt viðunandi, að ríkisstjórnin gefi Alþingi opinbera og ýtarlega skýrslu, er upplýsi allt i þessu efni fyrir þjóðinni.

Í þingsályktunartillöggunni er gert ráð fyrir því, að öll símskeyti og bréf snertandi herstöðvamálið verði birt. — Ég fæ ekki séð, að þetta feli í sér neina hættu, enda virðist það eitt geta afstýrt því, sem er enn alvarlegra og hættulegra, að því fari fram sem nú er. Sennilega verða og tvær umræður um tillögu þessa, og getur þá ríkisstjórnin skýrt málið fyrir nefnd þeirri, er um málið fjallar. Verður að sjálfsögðu tekið fullt tillit til allrar rökstuddrar varfærni um afgreiðslu þess.

Verður þessi þingsályktunartillaga að öðru leyti nánar rökstudd í framsögu.